

VOORSTEL

zaaknummer: 1750730

steller: Bas Nanninga (ChristenUnie)

portefeuillehouder: Gerben van Voorden

onderwerp: Sturen op Circulaire economie

Voorstel

In de commissie te bespreken:

1. In hoeverre de raad behoefte heeft aan een helder kader met duidelijke doelen en uitgangspunten voor het streven naar een circulaire economie.
2. Welke fracties willen meewerken aan een motie of raadsvoorstel om te komen tot een kaderstellend plan/strategie voor de ontwikkeling van een circulaire economie in Hilversum.

Samenvatting

De ontwikkeling naar een circulaire economie is complex, veelomvattend en nog volop in ontwikkeling. Tegelijk is het essentieel voor een betaalbare en duurzame toekomst, mede door stijgende grondstofprijzen en spanningen op het wereldtoneel. Het zorgt ook voor het verminderen van klimaatverandering, milieuvervuiling en het behoud van biodiversiteit. Nederland wil daarom, conform het Grondstoffenakkoord, in 2050 volledig circulair zijn. Maar de voortgang is traag. Hierdoor wordt de tussentijdse doelstelling van 50% minder grondstoffengebruik in 2030 naar verwachting niet gehaald.

De gemeente Hilversum wil de circulaire economie stimuleren, zoals vastgelegd in het coalitieakkoord en de Omgevingsvisie. Er gebeurt ook al veel en dat is mooi om te constateren uit het jaarplan en ontwikkelingen die in dit voorstel worden omschreven. Er ontbreekt echter een helder kader waarmee de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol kan uitoefenen.

Dit voorstel stelt daarom voor om een kaderstellend plan/strategie op te stellen met een samenhangend pakket van doelen, uitgangspunten en maatregelen om de circulaire economie in Hilversum te versnellen. Doelen en uitgangspunten kunnen gericht zijn op bedrijven, organisaties (o.a. ontwikkelaars en woningcorporaties), inwoners en de eigen organisatie.

Inleiding

In het coalitieakkoord heeft het college als voornemen opgenomen om de circulaire economie in Hilversum te stimuleren. Ook in de recent vastgestelde Omgevingsvisie is het streven naar een circulaire economie opgenomen. Daarnaast onderneemt de gemeente al vele initiatieven om de ontwikkeling van circulaire economie in de gemeente en de regio te stimuleren, bij inwoners, bedrijven en in de eigen organisatie. Dit is te lezen in het Jaarplan Circulaire Economie 2025. Tegelijk wordt ook aangegeven dat circulaire economie nog niet goed is ingebed in beleid en regelgeving. Daarom wordt nu vooral ingezet op een bottom-up beleid om de opkomst van circulaire bedrijvigheid en initiatieven te voeden en te

stimuleren. Dat is op zichzelf al heel mooi! Er mist echter een richtinggevend en samenhangend kader waarmee gemeenteraad op dit thema haar kaderstellende en controlerende rol kan uitoefenen. ChristenUnie heeft dit onderwerp geagendeerd voor de commissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid om te bespreken in hoeverre in de raad behoefte is aan heldere kaders en uitgangspunten voor circulaire economie.

Probleemstelling/doel

Circulaire economie is een economie waarin grondstoffen en materialen zoveel mogelijk hun waarde behouden en zoveel mogelijk worden hergebruikt. Hiermee wordt efficiënter met grondstoffen omgegaan en worden strategische grondstofvoorraden behouden voor de toekomst. Onze huidige economie is een lineaire economie gebaseerd op een lineaire keten van nemen, maken, gebruiken en weggooien. Een gedeelte van ons afval wordt weliswaar gescheiden en gerecycled, maar de meeste producten en materialen, zijn gemaakt uit primaire (uit mijnbouw gewonnen) grondstoffen en worden na gebruik weggegooid en grotendeels verbrand.

Uit de recent uitgekomen [Integrale Circulaire Economie Rapportage van het PBL](#) blijkt dat de ontwikkeling naar een circulaire economie nog ver weg is en dat de landelijke doelen – circulair in 2050 en 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030 – in het huidige tempo niet worden gehaald. Hoewel er in Hilversum al veel goede en mooie initiatieven zijn, mist er een helder en richtinggevend kader waarmee we als gemeenteraad onze kaderstellende en controlerende rol kunnen uitvoeren. Dit commissievoorstel heeft als doel om dit in de commissie te bespreken en te bepalen op welke manier we de sturing op circulaire economie kunnen verbeteren.

Een mogelijkheid zou kunnen zijn om bij de voorjaarsnota 2026 een motie in te dienen en het college opdracht te geven om te komen met een kaderstellend plan met een samenhangend pakket aan doelen, uitgangspunten en maatregelen waarmee de ontwikkeling van circulaire economie verder wordt gestimuleerd en versneld.

Argumenten

Inzetten op circulaire economie is essentieel voor een toekomstbestendige economie in Hilversum en om de uitvoering van gemeentelijke taken haalbaar en betaalbaar te houden

De huidige economie van Hilversum en de regio draait op de goede en betaalbare beschikbaarheid van energie en grondstoffen. Ook voor de uitvoering van gemeentelijke taken zijn veel energie en grondstoffen benodigd. De internationale beschikbaarheid en betaalbaarheid van grondstoffen staat echter steeds meer onder druk vanwege de geleidelijke uitputting van grondstof voorraden. Op dit moment gaat het nog vooral om de meeste zeldzame aardmetalen, maar ook zoets gewoons als zand en schoon water begint steeds schaarser te worden. Als gemeente merken we dit de laatste jaren aan toenemende prijsstijgingen voor bijvoorbeeld bouwmaterialen. Ook bedrijven in onze gemeente en regio merken de toenemende kosten voor materialen en producten. Ook internationaal neemt de strijd om grondstoffen steeds grotere vormen aan. Denk aan de grondstoffendeal tussen de VS en Oekraïne of het recente nieuws dat het kabinet een speciaal regeringsvertegenwoordiger heeft aangesteld om zorg te dragen voor voldoende beschikbaarheid van strategische grondstoffen voor kritieke sectoren als defensie, energietransitie, gezondheidszorg en veiligheid.

Circulaire economie draagt bij aan een leefbare omgeving en planeet

Naast het voorkomen van schaarste en kostenstijgingen is circulaire economie essentieel om als samenleving binnen de planetaire grenzen voor het behoud van de aarde en de schepping te blijven. Het zorgt voor minder uitstoot van broeikasgassen en andere emissies en lozingen. Daarnaast zorgt het voor een beter behoud van biodiversiteit door de beperking van mijnbouw en ontbossing. Goed omgaan met onze grondstoffen en het voorkomen van afwenteling van problemen later en elders past dus in het principe van goed rentmeesterschap, een belangrijk uitgangspunt voor de ChristenUnie.

Circulaire economie is belangrijk genoeg om heldere doelen en strategie te bepalen

Als de raad het met ChristenUnie eens is dat Circulaire economie een belangrijk thema is voor Hilversum en de regio moeten ook de doelen die we nastreven duidelijk zijn en helder terugkomen in onze begroting en jaarrekening. De vraag is daarom welke doelen en maatregelen de raad wil stellen om dit te bewerkstelligen en op welke manier we daar als raad op willen sturen.

Financiën

In de begroting is voor 2025 € 185.000 opgenomen voor uitvoering van Jaarplan Circulaire economie en € 200.000 voor 2026. Wellicht is het nodig om bij de voorjaarsnota 2026 budget vrij te maken voor het opstellen van een kaderstellend plan voor circulaire economie.

Ideeën voor het gesprek in de commissie

In het Jaarplan Circulair Hilversum 2025 wordt onderscheidt gemaakt in maatregelen gericht op vier doelgroepen: bedrijven, organisaties, inwoners en de eigen organisatie. Wellicht helpt deze indeling in het structureren van het gesprek in de commissie. Als voorzet hier een aantal mogelijke doelen en uitgangspunten waarop de raad zou kunnen sturen:

Bedrijven:

- Inzetten op xxx aantal nieuwe circulaire bedrijven en/of xxx aantal nieuw gerealiseerde praktische banen.
- Realisatie van een [Circulair Ambachtscentrum](#) en broedplaatsen voor nieuwe circulaire initiatieven en innovaties.

Organisaties:

- Circulair ontwerpen en maximaal hergebruik/biobased meegeven als standaard uitgangspunt

Inwoners

- Inzetten op bewustwording en circulair handelingsperspectief bij inwoners en bedrijven
- De week van 17 t/m 22 maart 2025 was het de [Week van de Circulaire Economie](#). Gemeente Hilversum heeft hier binnen de organisatie aandacht aan gegeven. Voor toekomstige jaren is het wellicht een idee om hier ook voor inwoners en bedrijven volop aandacht aan te geven. Bijvoorbeeld door alle circulaire initiatieven en bedrijven op de Hilversumse kaart te zetten en de Hilversummers daarmee kennis te laten maken. Eigen organisatie:
- Heldere circulaire en klimaatneutrale ambities meegeven in alle opdrachten van de gemeente.
- In 2030 100% circulair aanbesteden van inkoop door de gemeente
- Minimaal xx% hergebruikte en biobased grondstoffen in projecten van de gemeente
- MKI (Milieukosten Indicator) inzetten als instrument voor ontwerp en aanbesteding van projecten in de openbare ruimte.

Relevante raakvlakken en ontwikkelingen

Vanuit de ambtelijke organisatie zijn nog de volgende relevante raakvlakken en ontwikkelingen aangedragen, aanvullend op hetgeen in het jaarplan al is beschreven. Waarvoor hartelijk dank en complimenten voor de ambtelijke ondersteuning!

Bedrijven

- Economische Visie: de raad heeft opdracht gegeven tot het opstellen van een nieuwe Economische Visie. Circulair ondernemen maakt, zoals aangegeven in de startnotitie, deel uit van deze visie. Op 9 april staat een BVS gepland over de in ontwikkeling zijnde Economische Visie. De visie staat op de Prioriteitenagenda voor vaststelling door de raad in het 1^e kwartaal 2026.

Organisaties (bijv. Projectontwikkeling en woningcorporaties)

- Toekomstbestendig bouwen: In 2024 is het [Convenant Toekomstbestendig Bouwen](#) ondertekend. Convenanten en intentieverklaringen zijn uiteraard geen harde kaders, maar geven in de uitvoering wel houvast.

Inwoners:

- Gemeente Hilversum en netwerkorganisatie Hilversum100 zijn samen het initiatief Hilversum Repareert gestart. Samen met inwoners, reparatiebedrijven en andere ondernemers willen we het gebruik van nieuwe materialen verminderen door reparatie van meubels, kleding en elektrische apparaten te stimuleren. Meer informatie is te vinden op: www.hilversumrepareert.nl

Eigen organisatie

- Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed: B&W heeft dit stuk op 11 maart vastgesteld. De raad krijgt het voorstel in mei voorgelegd. Circulair heeft hierin een plek.
- Circulair opdrachtgeverschap en inkopen: in 2018 is de [intentieverklaring Circulair Opdrachtgeverschap en Circulair inkopen](#) ondertekend. Deze wordt in 2025 binnen de MRA geactualiseerd, waarbij MKI (Milieukosten Indicator) een plek heeft.
- Eco-monitor: via [collegebrief CO2-beprijzing](#) is de raad geïnformeerd over de pilot Eco-monitor. De evaluatie van de pilot wordt nu uitgevoerd. Eerste beeld is positief. De raad wordt hier komende periode nader over geïnformeerd.
- Handboek Openbare Ruimte: de raad heeft vorig jaar de Visie Openbare Ruimte vastgesteld. Circulair heeft hierin een belangrijke plek. Aan de uitwerking ervan in het Handboek Openbare Ruimte wordt op dit moment gewerkt en zal te zijner tijd door B&W worden vastgesteld.
- Programmaplan Duurzaam: bij vaststellen van de Omgevingsvisie Hilversum 2040 heeft de gemeenteraad aan het college opdracht gegeven tot het opstellen van thematische, gebiedsgerichte en ondersteunende programma's. De thematische programma's hebben betrekking op Duurzaam, Meedoen en Actief. Hierin worden doelen en ambities vertaald in maatregelen en worden uitvoeringsprioriteiten gesteld op basis van tijd, geld, capaciteit en uitvoerbaarheid. Het college is bevoegd voor het vaststellen van programma's. Recent is gestart met het opstellen van het programmaplan Duurzaam. Mocht de raad meer richting willen geven, via bijvoorbeeld een motie, dan zou dat in dit programmaplan opgenomen en verder uitgewerkt kunnen worden.

Bijlage(n)

1. Collegebrief
2. Jaarplan Circulaire economie
3. Brochure